

जीतपुरासमरा उपमहानगरपालिका नगरकायपालिकाको पाँचौ बैठक

आज मिति २०७४/१०७/२८ गते मंगलवार दिउसो ३:०० बजे यस जीतपुरासमरा उपमहानगरपालिका नगरकायपालिकाको पाँचौ बैठक नगर प्रमुख श्री डा. कृष्ण प्र. पौडेलज्युको अध्यक्षतामा वसी तपसिल बमोजिमको उपस्थितिमा प्रस्तावित बिषयहरूमा छलफल गरीयो ।

उपस्थिति

श्री डा. कृष्ण प्र. पौडेल, प्रमुख, जीतपुरासमरा उपमहानगरपालिका

श्री सरस्वती चौधरी, उप-प्रमुख, जीतपुरासमरा उपमहानगरपालिका

श्री हिरा ब. गुरुङ, वडाध्यक्ष- १

श्री तिलक ब. श्रेष्ठ, वडाध्यक्ष- २

श्री जगन्नाथ घिमिरे, वडाध्यक्ष- ३

श्री भोज ब. खन्ती, वडाध्यक्ष- ४

श्री मोहित चौधरी, वडाध्यक्ष- ५

श्री कैमुदिन अंसारी, वडाध्यक्ष- ६

श्री रामबाबु प्रसाद कलवार, वडाध्यक्ष- ७

श्री रामबाबु राउत कुर्मा, वडाध्यक्ष- ८

श्री प्रभुनाथ प्रसाद चौधरी, वडाध्यक्ष- ९

श्री सरोज कुमार राउत, वडाध्यक्ष- १०

श्री विनोद प्रसाद यादव, वडाध्यक्ष- ११

श्री लालबाबु प्रसाद चौधरी, वडाध्यक्ष- १२

श्री राजेन्द्र प्रसाद सिंह थारु, वडाध्यक्ष- १३

श्री रामशरण बतौला, वडाध्यक्ष- १४ १२८९

श्री राम प्रसाद लामिछाने, वडाध्यक्ष- १५

~~१५/१८/८०~~ श्री केदार नाथ बजगाई, वडाध्यक्ष- १६
~~१५/१८/८०~~ श्री नवराज बहादुर खड़का, वडाध्यक्ष- १७
~~२५/४/८२~~ श्री अर्जुन प्रसाद दाहाल, वडाध्यक्ष- १८

~~२२/४/८२~~ श्री सुधन दास तत्मा, वडाध्यक्ष- १९
श्री रसुल मिया अंसारी, वडाध्यक्ष- २०

~~२५/४/८२~~ श्री कृष्ण बहादुर ठकुरी, वडाध्यक्ष- २१
~~२५/४/८२~~ श्री मणिकलाल थिङ्ग तामाङ्ग, वडाध्यक्ष- २२

~~३०/४/८२~~ श्री असलम देवान, वडाध्यक्ष- २३
श्री इलीयास देवान, वडाध्यक्ष- २४

~~२५/४/८२~~ श्री सुमित्रा कार्की, निर्वाचित सदस्य
श्री राजदुलारी चौधरी, निर्वाचित सदस्य

~~२५/४/८२~~ श्री सुन्दर बहादुर सुनार, निर्वाचित सदस्य
श्री श्याम सुन्दर पासवान, निर्वाचित सदस्य

~~२५/४/८२~~ श्री राजकुमार महरा, निर्वाचित सदस्य
~~३०/४/८२~~ श्री अनिता देवी चौधरी, निर्वाचित सदस्य
~~३०/४/८२~~ श्री सुभद्रा न्यौपाने, निर्वाचित सदस्य

~~३०/४/८२~~ श्री कमल चौधरी, निर्वाचित सदस्य
~~३०/४/८२~~ श्री रामकृष्ण उप्रेती - सचिव

अन्य उपस्थिती

~~२५/४/८२~~ श्री विस्मील्लाह अन्सारी, लेखा अधिकृत

~~२५/४/८२~~ श्री राम नरेश यादव, ईन्जिनियर

~~२५/४/८२~~ श्री वीरेन्द्र वाईवा, ना.सु.

~~२५/४/८२~~ श्री हारिकीराम दाट, ना.कु.

~~२५/४/८२~~ श्री गोणल नूर उपांगी

प्रस्तावहरु :

१. प्रथम नगरसभा तयारी सम्बन्धमा ।
२. प्रस्तावित नीति कार्यक्रम तथा बजेट सम्बन्धमा ।
३. प्रस्तावित विधेयकहरु सम्बन्धमा ।
४. विविध ।

निर्णयहरु:

निर्णय नं (१): प्रस्ताव नं १ माथि छलफल गर्दा यस उपमनपाको आगामी कार्तिक ३० गते हुने भनिएको प्रथम नगरसभाको लागि स्थान छनौट र तयारी वारेमा नगर प्रमुखज्यूवाट जानकरी गराउनु भयो ।

निर्णय नं (२): प्रस्ताव नं २ माथि छलफल गर्दा विभिन्न विषयगत समिति मार्फत प्राप्त भएका सुझाव तथा कार्यक्रमहरु समेतलाई समावेश गरी कार्यालयको तर्फबाट तयार भई आएको तपसिल बमोजिमको नीति तथा कार्यक्रम निर्णयार्थ नगर सभा पेश गर्ने निर्णय गरियो ।

तपसिल :

भाग-१

निर्णय नं : १

नगर कार्यपालिकाबाट निर्णय भई नगर प्रमुखबाट प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम नगर सभामा छलफल हुँदा प्राप्त सुझावहरु समेतलाई समावेश गरी तपसिल बमोजिम नीति तथा कार्यक्रमहरु स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको प्रथम नगरसभामा
नगरप्रमुख डा. कृष्ण पौडेलद्वारा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम

- जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको प्रथम ऐतिहासिक नगरसभामा सहभागी उपमेयरज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, कार्यपालिका र नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु, कर्मचारी मित्रहरु र सहभागी सबैलाई हार्दिक अभिवादन गर्दछु । यस गरिमामय सार्वभौम नगरसभामा सबैलाई हार्दिक स्वागतसमेत गर्दछु ।
नेपाली जनताको बलिदानीपूर्ण संघर्ष र अभिमतबाट निर्मित संविधानसभाले जारी गरेको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र र जनउत्तरदायी शासनप्रणालीसहितको संविधान घोषणा भएपछि पहिलोपटक स्थानीय निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । संविधान र प्रचलित कानूनले अधिकारसम्पन्न रूपमा प्रस्तुत भएको स्थानीय सरकारको तर्फबाट पहिलो पटक यस सार्वभौम नगरसभामा चालु आ.व. २०७४।०७५ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा गैरवको अनुभुति गरेको छु ।
यस क्षणमा नेपाली जनताले चाहेजस्तो शासनव्यवस्था ल्याउनका लागि विभिन्न आन्दोलनहरुमा जीवन गुमाउनुहुने सबै ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गली व्यक्त गर्दछु ।

मुलुकको उच्च १७ स्थानीय तहको रूपमा सुचीकृत भएको यो उपमहानगरको तीव्र विकास र समृद्धिको कार्यदिशा अघि बढाउन र यहांका समस्त नागरिकको सुखी जीवन निर्माणको लागि हामीलाई यो महत्वपूर्ण जिम्मेवारी र कार्यभार प्रस्तुत गर्नुहुने सबै उपमहानगरवासी बुवाआमा, दाजुभाई र दिदीबहिनीहरु र समस्त शुभेच्छुक र सरोकार पक्षहरूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । स्थानीय निर्वाचनले जनताको संविधानको कार्यान्वयनलाई फराकिलो बनाएको छ । प्रदेशसभा र प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनसंगै राजनीतिक परिवर्तनको कोष पुरा हुदैछ । जनताको भावना अनुरूप जनताकै पक्षमा शासन अघि बढाउने, लोकतन्त्र र मानवअधिकारसंगै नेपालको समृद्धिको अभियान अघि बढाईछ । जनताको प्रत्यक्ष सरोकार र संलग्नता रहेको स्थानीय सरकारको तर्फबाट सुशासनको अनुभुति दिलाउदै सन्तुलित एवम् दीगोपूर्वाधारनिर्माण, सामाजिक विकास र मानविकासलाई तीव्र र प्रभावकारी बनाउनुपर्ने जनादेशलाई आत्मसात गर्दै अघि बढन प्रतिवद्ध छौं ।

स्थानीय नागरिकको प्रत्यक्ष सरोकार स्थानीय तहसंग रहेको छ । वर्तमान संविधान र व्यवस्थाले धेरै अधिकार स्थानीय तहलाई दिएको पनि छ । तदनुरूप कानून तथा कार्यविधिहरु निर्माण हुदैछन । तर पनि स्थानीय तहले राम्ररी काम गर्न नपाईरहेको अवस्था छ । प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा अनि तदनुरूपका सरकार बन्न बांकी रहेको यो संक्रमणकालीन परिवेशमा हामीलाई स्थानीय तह सञ्चालन गर्न निकै कठिनाई भइरहेको छ ।

हामी निर्वाचित भएर कार्यपालिकासमेत बनिसकेपछि नियमित कामहरूसंगै उपमहानगरको नीति, कार्यक्रम र बजेट, विभिन्न कानूनहरु पारीत गर्ने सार्वभौम नगरसभामा जानुपर्ने आवश्यकतालाई अनुभुति गर्दै कार्यपालिकाले काम सुरु गरेको करीब एक महिनाभित्र यहांहरूमाझ आएका छौं । २०७४ अशोज २ गते सम्पन्न निर्वाचनको अन्तिम परिणाम अशोज ७ गते प्राप्त भएपछि हामीले असोज १० गते पदभार ग्रहण गरेका हौं । त्यसपछि बडादशै परेको र असोज २३ गते कार्यपालिकाले पूर्णता दिएपछि असोज २४ गते पहिलो वैठक बसी हामीले कार्य प्रारम्भ गरेका हौं । हामीले आफ्नो कार्य प्रारम्भ गरिरहदा स्थानीय तहको व्यवस्थापिका संसदको रूपमा रहेको नगरसभामा जान जरुरी रहेको ठान्डै प्रथम वैठकले नै आजको मिति तय गरेको हो । बहुआयामिक संक्रमण र अनेकन् प्रतिकुलताका बाबजुद करीब १५ दिनको सघन र द्रुतमार्गमा तयारीका साथ आज यो गरीमामय नगरसभामा आइपुगेका छौं । स्थानीय तहका सबै अंगप्रत्यंगहरु पूर्ण प्रयोगमा आउन करीब एक वर्ष लाग्ने अनुमान छ । हाम्रा विधि, कार्यशैली र कार्यान्वयनप्रक्रिया प्रभावकारी रूपमा अघि बढन पनि सोही अनुसार समय लाग्ने निश्चित छ । यो संक्रमण र सिकाईको चरणमा रहिरहेको परिवेशमा छोटो समय र द्रुततयारीमाआयोजित प्रथम नगरसभामा चालु आ.व. २०७४।०७५ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

- विभिन्न ऐतिहासिक स्थलहरु, तीव्र विकासको छोटो अनुभव र बहुआयामिक सम्भावनाका आधारमा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका बनेको छ । साविक भवानीपुरजीतपुर, पिप्रासिमरा, डुमरवाना, अमलेखगञ्ज, छातापिप्रा, फत्तेपुर र इन्वासिरा गाविसको पुरै भूभाग र मनहर्वा, हरैया, रामपुरटोकनी र प्रष्टोकाको आंशिक हिस्सा यो उपमहानगरमा समेटिएको छ । जीतपुर र सिमरामा पूर्वाधारको सामान्य विकास भएको देखिएपनि अधिकांश भूभागको अवस्था कमजोर छ । बाटोघाटो, शिक्षा, स्वास्थ्य, अव्यवस्थित बसोबास, नदिकटान, गरीबी, बेरोजगारीलगायतका अनेकन् समस्याहरु

छन । तीव्र विकासका अधिकतम सम्भावनाहरु छन । राष्ट्रिय गौरव र प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरुको पूर्णता, भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा तीव्रता र नागरिकको जीवनस्तरमा परिवर्तन र दीगो तथा सन्तुलित विकासका सबै प्रयासहरुलाई अघि बढाउदा जीतपुरसिमरा उपमहानगरलाई एक समृद्ध र सफल महानगरको रूपमा रूपान्तरित हुन सक्ने सम्भावनाहरु छन । आर्थिक राजधानीको रूपमा रहेको वीरगञ्ज महानगर, तहांबाट पथलैया र अमलेखगञ्जसम्म विस्तारित औद्योगिक करिडोर, अन्तरराष्ट्रिय बिमानस्थल, काठमाण्डौ जोड्ने द्रुतमार्ग, विशेष आर्थिक क्षेत्र, पेट्रोलियम पाइपलाइन, पर्सा राष्ट्रिय निकृञ्जलगायत स्थानीय तथा राष्ट्रिय अन्तरराष्ट्रिय सम्भावनाको आधारमा जीतपुरसिमरा मेघासिटीको एक केन्द्रको रूपमा विकास हुन सक्ने सपनाहरु छन । स्पष्ट परिकल्पना, लक्ष्य र रणनीतिसहित योजनावद्विकासका अभ्यासहरु, जीवनस्तरमा रूपान्तरणका प्रयासहरु र तीनै गौरव र प्राथमिकताका ठुला आयोजनाहरु पुरा गरेर अघि बढाउनी जीतपुरसिमरालाई बनाउन सक्छौ भन्ने आत्मविश्वास र अठोटका साथ क्रियाशिल भइरहेका छौं ।

- हामी निर्वाचित भएर आउनेबित्तिकै नागरिकलाई स्थानीय सरकारको अनुभुति दिनका लागि उपमहानगरका सबै वार्डमा वडा कार्यालय स्थापना गर्ने प्रयत्नशिल रह्यौं । करीव एक हप्ताको अवधिमा २४ वटै वार्डमा अध्यक्षहरुको पदबहाली र वडा कार्यालयहरु उद्घाटन गरेका छौं । यद्यपी वडाहरुको आन्तरिक व्यवस्थापनका कारण ३, ४ र २२ मा संयुक्त कार्यालय छन । वडा कार्यालयहरुको विस्तारले आम नागरिकमा उत्साह थिएको छ । वडा समितिलाई दिइएका अधिकारको प्रयोगले आम नागरिकमा सुशासन, विकास र न्यायको अनुभुति गराउदैछ । न्युन आन्तरिक आय र कर्मचारी अभावका कारण उपमहानगर र वडा कार्यालयहरु सञ्चालनमा चुनौतिहरु छन । ससाना विकास र सुधारका प्रयासहरुलाई अघि बढाउन रु. ५ लाख, छठघाट र बिजुली बत्तीका लागि रु. ५० हजार तत्काल निकासाको व्यवस्था मिलाएका थियौं । दैनिक प्रशासनिक कामलाई व्यवस्थित बनाउने, सबै वडाहरुलाई कम्तिमा रु. ६० लाखका योजनाहरु पठाउने, वडाअध्यक्ष र वडासमितिमार्फत गाउँबस्तीमा योजनाहरु संकलन गर्नेगराउने, विकाससंग सम्बन्धित आयोजना र कामको अध्ययन गर्दै तीव्र बनाउने, विभिन्न सरोकारवालाहरुसंग निरन्तर छलफल, आन्तरिक आयस्रोत प्रवर्द्धन, नगरसभा तयारी, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा, विभिन्न केन्द्रीय निकायहरुसंग छलफलका आधारमा स्रोत र सम्भावनाहरुको खोजी गर्ने र विभिन्न कार्यक्रमहरुमार्फत नागरिक समुदाय र भूगोलमा पुग्ने प्रयास सघन रूपमा अघि बढेका छन ।
- यसैवीच हामीले जीतपुरसिमरा उपमहानगरलाई एक व्यवस्थित गुरुयोजनामार्फत समृद्धितर्फ अघि बढाउन गृहकार्य गरेका छौं । व्यवस्थित शहरी योजनाका लागि शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागमा अनुरोध गरेका छौं । विभागले एकीकृत शहरी विकास योजना र शहरी विकास कोरिडोरको अध्ययन प्रक्रिया अघि बढाइसकेको छ । संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलगायतसंग सम्पर्क र सम्बन्ध स्थापित गर्ने र मन्त्रालयका सचिवज्यूको उपस्थितिमा एक दिने अभियुक्तिकरण कार्यक्रम पनि सम्पन्न भइसकेको छ । त्यस्तै नगर विकास कोषलगायत निकायहरुसंग पनि हाम्रो छलफल सम्वाद चलिरहेको छ । विकास र सुशासनका लागि विभिन्न सम्बद्ध पक्षहरुसंग घनिभुत छलफल सुरु गरेका छौं । त्यस्तै नगरपालिकाहरुको राष्ट्रिय छाता संगठन नेपाल नगरपालिका संघको राष्ट्रिय अधिवेशन आयोजक समितिमा हाम्रो सहभागिता रहेको छ । यसबाट राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय सम्बन्ध विस्तार आरम्भ भएको छ । विकासमा साझेदारीका लागि छिमेकी वीरगञ्ज र हेटौडालगायत स्थानीय तहहरुसंग हाम्रो छलफल अघि

बढिरहेको छ । त्यस्तै मुलुकका नमूना स्थानीय तहहरुसंग सम्बन्ध विस्तार गर्ने र अनुभवहरु आदानप्रदान सुरु भइसकेको छ ।

- हाम्रो परिकल्पना: 'समृद्ध महानगर, सुव्यवस्थित शहरहरु र सुखी नागरिक समुदाय' वृहत लक्ष्य: 'दीगो र वातावरणमैत्री शहरहरु' रणनीतिहरु: भौतिक पूर्वाधार विकास रणनीति, मानव विकास रणनीति र सन्तुलित एवम् हरित नगर विकास रणनीतिलगायत विभिन्न रणनीतिहरु तय गर्नेछौं । हामी आफै लोगो, सबै कानूनहरु, निर्देशिका, विधि र प्रणालीसहित अघि बढनेछौं ।
- कार्यालय र सेवा प्रवाह: उपमहानगरको निर्माणाधीन कार्यालय भवनलाई पूर्णता दिइनेछ । सेवा सुविधाको विविधता र प्रभाव हेरेर विभागीय रूपमा काम अघि बढाइनेछ । व्यापक कामको कारण अहिलेको उपमहानगरको भवन र परिसर सानो हुने अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै जीतपुर, वडा नं. ७ मा जग्गा व्यवस्था गरी उपमहानगरको अत्याधुनिक भवन बनाइनेछ । यसका लागि केन्द्रले उपलब्ध गराउने भनिएको १५ करोड रुपैया ल्याउन प्रयास गरिनेछ । उपयुक्त र फराकिलो जग्गा व्यवस्थापन गरी वडा कार्यालयका भवनहरुको निर्माण प्रक्रियालाई क्रमशः अघि बढाइनेछ । उपमहानगर र वडा कार्यालयहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापनलाई अत्याधुनिक प्रविधिमैत्री र अपाङ्गमैत्री बनाई सेवा सुविधालाई प्रभावकारी र छिटोछरितो बनाइनेछ । उपमहानगरको व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिकाको अभ्यासलाई नमूनाको रूपमा अघि बढाइनेछ । आगामी छ महिनाभित्र उपमहानगर प्रोफाइल, परिकल्पना, वृहत लक्ष्य र दीर्घकालीन लक्षहरु तय गरिनेछ । आवश्यक कानून, नीतिनियम तथा कार्यविधिहरु व्यवस्था गरिनेछ । उपमहानगर तथा वडा कार्यालयहरुलाई सुशासनयुक्त, भ्रष्टाचाररहित र नागरिक जवाफदेहितायुक्त बनाइनेछ । कर्मचारीहरुलाई काममा प्रोत्साहन गरिनेछ र आवश्यक दरबन्दी, सेवासुविधा, मूल्यांकन तथा पुरस्कारको उचित संयोजन गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय गौरव र प्राथमिकताका आयोजनाहरु: नेपालका महत्वपूर्ण राष्ट्रिय योजनाहरु दोस्रो अन्तरराष्ट्रिय विमानस्थल र काठमाण्डौ मधेश द्रुतमार्गलाई पुरा गर्नका लागि स्थानीय तह र जनस्तरबाट दवाव र सहयोगको संयोजन गरिनेछ । यी आयोजनाहरु जसले जीतपुरसिमरा उपमहानगरलाई समृद्ध महानगरमा रूपान्तरित गर्ने प्रमुख आधारहरु हुन् । अन्तरराष्ट्रिय विमानस्थल दक्षिणएशियाकै महत्वपूर्ण हवाई ट्रान्जिट भएकोले यो हाम्रो विकास र जीवनस्तर परिवर्तनको आधार बनेछ । विमानस्थलको केन्द्रभागमा पर्ने टाँगियाबस्तीका बासिन्दाहरुको उपयुक्त वैकल्पिक व्यवस्थापनका लागि प्रयास गरिनेछ । द्रुतमार्गले काठमाण्डौ र पहाडलाई तराईसंग छोटो दुरीमा जोड्ने भएकोले बाह्य तथा आन्तरिक व्यापार र आवागमन फराकिलो हुनेछ । निर्माणाधीन विशेष आर्थिक क्षेत्र, पूर्वपश्चिम रेलवे, पेट्रोलियम पाइपलाइनलगायतका आयोजनाहरुलाई पुरा गर्ने र अन्य आयोजनाहरुको स्थानीयकरण गर्ने सन्दर्भमा ध्यान दिनेछौं ।

- यातायात र सडक सञ्जाल: विकासका लागि बाटो नै प्राथमिक विषय रहनेछ । यो वर्ष हामीले स्थानीय तहका सडकहरु फराकिलो र पक्की बनाउने कार्यमा केन्द्रीत गरेका छौं । यस वर्ष विकास रकमको ठुलो हिस्सा सडक सञ्जाललाई व्यवस्थित गर्न ध्यान दिइनेछ । नेपालकै लाइफलाइनको रूपमा रहेको त्रिभुवन राजपथलाई छ लेनको बनाउने कार्यमा स्थानीय तहबाट सहजीकरण गरिनेछ । पूर्वपश्चिम महेन्द्र राजमार्गको स्तरोन्नति गर्न पहल गरिनेछ । जीतपुरसिमरा उपमहानगरको विकासको एक महत्वपूर्ण आधारको रूपमा रहेको सिमरा कोल्हवी सडकको कालोपत्रे र पुलहरु निर्माण पुरा गर्न पहल गरिनेछ । त्यस्तै हुलाकी राजमार्गको लिंक सडकको रूपमा मानमत मटिअर्वा सडक निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिन प्रयास गरिनेछ । छातापिप्रा नितनपुर इनर्वासिरा सडकलाई व्यवस्थित गरी फत्तेपुर, बडहर्वा, पिलुवा पथलैया, सिमरा, जीतपुर छातापिप्रामा बाहिरी चक्रपथ र शहरी क्षेत्रमा भित्री चक्रपथलाई निर्माणप्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ । जिल्ला र क्षेत्रीय सडकहरु निर्माणलाई तीव्रता दिइनेछ । सबै वडा र टोल जोड्ने सडकहरुलाई आवश्यकता र प्राथमिकतासमेतलाई मध्यनजर गरी सबै वडाहरुमा फराकिलो र पक्की बनाउन ध्यान दिइनेछ । सिमरा बिमानस्थलको स्तरोन्नती र रात्रिसेवालाई अभ बढी प्रभावकारी रूपमा अघि बढाउन पहल गरिनेछ ।
- जग्गा व्यवस्थापन: जग्गा व्यवस्थापन हाम्रो उपमहानगरको प्रमुख समस्या हो । सार्वजनिक ऐलानी तथा पर्ती जमिन अतिक्रमणमा परिरहेका छन् । ४ दशकअधिको सद्व्यापन जग्गाको समस्या अधिकांश हल भएपनि आंशिक रूपमा अझै बाँकी छन् । राज्यले विभिन्न समयमा सुकुम्बासी ल्याउन सम्बन्धित पक्षसंग पहल गरिनेछ । ऐलानी र पर्ती जमिनको व्यवस्थापन गर्ने, सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गर्ने, सार्वजनिक हितका लागि संरचना निर्माण गर्ने र अन्य माध्यमबाट जमिनको अधिकतम सदुपयोगका लागि ध्यान दिइनेछ । उपमहानगरभित्रका वास्तविक सुकुम्बासीहरुको व्यवस्थापनमा ध्यान दिइनेछ । मालपोत र नापी कार्यालयका सेवाहरुस्थानीय रूपमै उपमहानगरपालिकामा ल्याउन पहल गरिनेछ ।
- शिक्षा: सबै बालबालिकालाई विद्यालय शिक्षामा पहुंच स्थापित गरिनेछ । सार्वजनिक विद्यालयहरुको गुणस्तरीयता अभिवृद्धि गरिने, आवश्यक भौतिक पूर्वाधारसहितको उपयुक्त विद्यालय परिसर, पर्याप्त शिक्षक दरबन्दी, शिक्षकहरुको क्षमता अभिवृद्धि, पर्याप्त सुविधा र वृत्तिविकासका अवसरहरु सिर्जना गरिनेछ । विद्यालय तहको शिक्षालाई पूर्ण निःशुल्क बनाइनेछ । दलीत, अपाङ्ग, सीमान्तीकृत समुदाय तथा आर्थिक रूपमा कमजोर समुदायका विद्यार्थीहरुलाई उच्च शिक्षा छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ । हामीले उच्चशिक्षामा दलित, उत्पिडित तथा सीमान्तीकृत समुदायका छोरीबुहारीहरुलाई आकर्षित गर्नका लागि नमूनाका रूपमा साइक्ल वितरण गर्ने नीति लिइएको छ । क्याम्पस तथा प्राविधिक शिक्षालय पठन आउने सीमान्तीकृत समुदाय र विशेषतः छोरीबुहारी विशेष सहुलियत कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ । डुमरवाना बहुमुखी क्याम्पस, सिमरा कलेज र बकुलिया क्याम्पसको सञ्चालनको लागि भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा पूँजीगत अनुदानको व्यवस्था मिलाइएको

छ । सिमरामा चलिरहेको विज्ञान संकायको उच्चमावि, जनता मावि र बकुलिया माविमा सञ्चालित प्राविधिक विद्यालयमा पूँजीगत अनुदानको व्यवस्था मिलाइएको छ । उच्च तथा प्राविधिक शिक्षाका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ । वडा वा क्लष्टर तहमा विभिन्न विषयमा प्राविधिक तथा रोजगारमूलक शिक्षालय सञ्चालनको प्रवर्त्य गरिनेछ । स्नातक र स्नातकोत्तर तहका क्याम्पसहरुलाई भौतिक पूर्वाधार सम्पन्न बनाउने र आत्मनिर्भरताको लागि ध्यान दिइनेछ । अनौपचारिक शिक्षा र स्वरोजगारमूलक तथा आयमूलक शिक्षालाई व्यवस्थित रूपमा अघि बढाइनेछ । विद्यालयलाई शान्तिक्षेत्र बनाउने, मातृभाषाको प्रवर्द्धन गर्ने, शिक्षण अभ्यासमा अनलाईन र इन्टरनेट, कम्प्युटर तथा अत्याधुनिक प्रविधि, उपकरण र विधिहरुलाई प्रयोगमा ल्याइनेछ । उपमहानगरस्तर र विभिन्न स्थानहरुमा स्थानीय बहुसांस्कृतिक केन्द्र, वाचनालय तथा पुस्तकालयहरु स्थापनामा प्रोत्साहन गरिनेछ । निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित विद्यालयहरुको गुणस्तरीय र प्रतिस्पर्धी शिक्षा, व्यवसायिक लगानी र रोजगारी योगदानको कदर गरिनेछ । शुल्क परिमार्जन, पर्याप्त छात्रवृत्ति र उनीहरुको समस्या समाधानका साथै व्यवसायिकता एवम् गुणस्तरीयताको प्रवर्द्धन र प्रोत्साहनमा ध्यान दिइनेछ ।

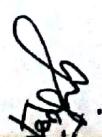
- **स्वास्थ्य:** वडा र क्लष्टर तहमा जनसंख्याको अनुपातमा प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाकेन्द्र व्यवस्थापनगरिनेछ । सिमरा, जीतपुर र डुमरवानामा रहेको त्यस्ता स्वास्थ्य सेवाकेन्द्रहरुमा २४ घण्टे आपतकालीन सेवामार्फत सुत्क्रेरी सेवा, नियमित तथा विशेष खोप, सरकारी निःशुल्क औषधि व्यवस्था गरिनेछ । स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरुको भूमिकाको सम्मान गर्दैथप प्रोत्साहनभत्ता व्यवस्था गरिनेछ । हाम्रो स्वास्थ्यकेन्द्रमा सुत्क्रेरी गराउने महिलालाई थप रु. ५००।०० र अन्यत्र लानुपर्दा गाडीभाडाबापत रु. ५००।०० उपलब्धगराइने व्यवस्था मिलाइएको छ । जीतपुरमा दुई सय शैय्याको अस्पताल निर्माण प्रक्रिया अघि बढाइनेछ । राज्यद्वारा प्रस्तावित ५०० शैय्याको श्रम अस्पताललाई आवश्यक जग्गा यसै उपमहानगरभित्र मिलाउन प्रयास गरिने र निर्माण प्रक्रियालाई अघि बढाउन आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ । सिमरामा रहेको प्राथमिक स्वास्थ्यकेन्द्रलाई व्यवस्थित गरिनेछ । डुमरवाना, फत्तेपुर, इन्वासिरामा न्युनतम आवश्यक शैय्यासहितको प्राथमिक स्वास्थ्यकेन्द्रमा स्तरोन्नतिको लागि पहल गरिनेछ । क्यान्सर, मुटु, मृगौला, मष्टिष्ठघातजस्ता रोगहरुको उपचार र औषधीका लागि विशेष व्यवस्था मिलाइनेछ । आयुर्वेदिक, होमियोप्याथिक, अक्युपंचर, प्राकृतिक तथा अन्य वैकल्पिक उपचार पद्धतिको प्रवर्द्धन गरिनेछ । वडातहमा योग साधनाकेन्द्र, व्यायामशाला, मनोचिकित्सा, आहारविहार परामर्श र अन्य सेवा विस्तारको व्यवस्था मिलाइनेछ । स्थानीय आवश्यकता र मांगका आधारमा एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालनको सहकार्य गरिनेछ । सबै नागरिकलाई स्वास्थ्यविमा र वर्षको एक पटक घरैमा पुगेर आधारभूत स्वास्थ्यपरीक्षण सेवा उपलब्ध गराउने प्रयास अघि बढाइनेछ ।
- **आवास तथा शहरीकरण:** जीतपुरसिमरा क्षेत्रको आवास र शहरीकरणलाई व्यवस्थित बनाउन हरसम्बव प्रयास गरिनेछ । सबै घरमा स्वच्छ खानेपानी वितरणको व्यवस्था मिलाउनका लागि सञ्चालनमा रहेका खानेपानी आयोजनाहरुलाई पूँजीगत सहयोग गर्ने र नयां आयोजनाहरु निर्माणका लागि पहल थालिनेछ । फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि संकलनलाई नियमित र

प्रशोधनमार्फत निसर्गको बहुप्रयोगमा ध्यानदिइनेछ । समुदायलाई लक्षित गरी फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धमा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै कम्पोष्टबिनको प्रयोगमा सहयोग प्रदान गरिनेछ । फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापनका लागि ल्याण्डफिल्डसाइड निर्माण गरिनेछ । फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि निजी क्षेत्रसंग सहकार्य गरेर उद्योग व्यवसाय विकास गर्ने, रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्ने र फोहोरमैला व्यवस्थापनलाई आत्मनिर्भर बनाइनेछ । भवन निर्माण आचारसंहिता लागु गरी आवास युनिफिकेशन गरिनेछ । रंग, मोडल र संरचनामा एकरूपता र नम्वरकोड राख्ने व्यवस्था मिलाउन अध्ययन गरिनेछ । भवन निर्माणमा स्थानीय मौलिक संस्कृति र वास्तुकलाको संयोजन गरिनेछ । अव्यवस्थित र छारिएर रहेका घरहरुलाई एकीकृत बस्ती निर्माण गरी सबै प्रकारका सेवासुविधाहरुको यथोचित संयोजन गरिनेछ । बस्ती, उद्योगधन्दा र बजार क्षेत्र छुट्टाछुट्टै संयोजन गरिनेछ । उद्योग तथा कलकारखानाबाट भइरहेको प्रदुषण नियन्त्रणका लागि ध्यान दिइनेछ । अनुचित प्लटिङ्गलाई रोक्ने र अध्ययन तथा सम्भाव्यताका आधारमा स्वीकृति दिइनेछ ।

- चुरे तथा नदी नियन्त्रण: यस उपमहानगरको शिरमा रहेको चुरे पहाड श्रृंखला हाम्रो गौरव हो । चुरे पहाड र तल बग्ने नदीहरुको अत्यधिक र अव्यवस्थित दोहनले विभिन्न समस्याहरु देखा परिरहेका छन । राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम र अन्य कार्यक्रममार्फत यसको संरक्षण र सम्बद्धनमा ध्यान दिइनेछ । चुरेदेखि बग्ने मुख्य नदीहरु दुधौरा, बालगंगा र पसाहाको कारण हजारौं बिघा जमिन कटौती र कैयन बस्तीहरु जोखिममा छन । त्यस्तै भांगा नदी र कठवा नदीको कारण कटान र डुबान समस्या बढिरहेको छ । नदीतट व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने र व्यवसायिक वनमार्फत नदीतटको जमिनको संरक्षण र उपभोगमा ध्यान दिइनेछ ।
- सहकारी, रोजगारी तथा गरीबी निवारण: सहकारीमार्फत समुदायको वित्तिय तथा गैरवित्तिय समाधान दिने, कृषिको प्रचुर व्यवसायीकरण, बजार व्यवस्थापन, वित्तिय सशक्तीकरण, वित्तिय समावेशीकरण, ससाना घरेलु उद्यम व्यवसायको प्रवर्द्धन र स्वरोजगारी सिर्जना गर्ने, स्थानीय तह र सहकारीको सहकार्यमा उद्योग र सेवामूलक व्यवसायमार्फत रोजगारीका अवसरहरु गर्ने, कृषि सहकारीमार्फत किसानका सबै आवश्यकताको सहजीकरण गर्नुका साथै जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउन आवश्यक संयोजन गरिनेछ । सहकारीमार्फत समुदायको पूँजी, संगठन र क्रियाशिलता व्यवस्थित गर्नुका साथै आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र निर्माणमा ध्यान दिइनेछ । बचत तथा ऋण सहकारीहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाएर जोखिम न्युनीकरणमा ध्यान दिइनेछ । कृषि तथा उत्पादनकेन्द्रीत सहकारीहरुमार्फत कृषिको व्यवसायीकरण गरिनेछ । सहकारीमार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, उद्योग व्यवसाय सञ्चालनमा प्राथमिकता दिइनेछ । प्रत्येक वडामा नमूना र सफल सहकारी अभ्यास गरिनेछ ।
- युवा तथा खेलकुद: राजनीतिक, आर्थिक र सामाजिक रूपान्तरणका सम्वाहकको रूपमा रहेका युवा समुदायको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाइनेछ । युवाहरुको क्षमता, उर्जा, सिर्जनशिलता र सम्भावनाहरुलाई जिविका, व्यक्तित्व र प्रतिभा विकास, व्यवसायिकता र समाज परिवर्तनमा

सदुपयोग गरिनेछ । सामाजिक विकृति, हिंसा र दुर्व्यसनमा रहेका युवाहरुको पुनर्स्थापनामा ध्यान दिइनेछ । उपमहानगरभित्र रहेका युवाहरुलाई रोजगारी र अन्य अवसरहरु सिर्जनामा ध्यान दिइनेछ । सिमरामा रहेको रंगशालाको भौतिक संरचना र अन्य पक्षलाई पूर्णता दिइनेछ । प्रत्येक बडा वा क्लष्टरमा खेलमैदान, क्लवहरु, व्यायामशाला निर्माण गरी युवाहरुको नियमित सारीरिक तथा वौद्धिक कियाशिलता र प्रतिस्पर्धा गराइनेछ । सिमरामा निर्माणाधीन रंगशाला पुरा गर्न सहयोग र पहल गर्ने, सिमरा र भलुहीमा कवर्ड हल निर्माण गर्न पहलकदमी लिएका छौं ।

- **पर्यटन प्रवर्द्धनः** यो उपमहानगरको समृद्धिको आधार पर्यटन पनि हो । राष्ट्रिय गैरव र विकासका महत्वपूर्ण आयोजनाहरु पर्यटनका मुख्य आधारहरु हुनेछन् । अमलेखगञ्ज, पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज, हातिसार, हलखोरिया दह, चुरियामाई मन्दिर, गढीमाई मन्दिर, सहजनाथ मन्दिर, जलेश्वर महादेव मन्दिर, थानीमाई मन्दिर, छठिमाई मन्दिरलगायत दर्जनौ मठमन्दिर, मस्जिदहरु, चर्चहरु धार्मिक पर्यटनका आधारहरु हुनेछन् । चुरिया अमलेखगञ्ज आधाभार पथलैया पर्यटन जोनको रूपमा विकास गरिनेछ । स्मारक, भ्यटावर, ग्रिनपार्कहरु निर्माणप्रक्रिया अघि बढाइनेछ । यहाँ रहेका सबै धार्मिक स्थलहरुको सम्बद्धन गरिनेछ । मध्यतराई र जिल्लाको विभिन्न गन्तव्य, सरकारी तथा गैरसरकारी एवम् व्यवसायिक क्रियाकलापले यस उपमहानगरका होटलव्यवसायहरु फष्टाइरहेका छन् । पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज र होटेल व्यवसायी संघलगायतसंग सहकार्य गरिनेछ । होटलव्यवसायको स्तरोन्नतिका लागि सहजीकरण गरिनेछ ।
- **मानव विकासः** विकासको परिभाषा पूर्वाधार र सेवाहरु मात्रै होइन, चेतना र सभ्यताको उन्नयन पनि हो । अत्यन्त सचेत र नैतिकतायुक्त समाज विकासवान मानव मानकहरु पनि हुन् । उपमहानगरभित्रका सबै बालबालिकाहरुलाई उपयुक्त शैक्षिक वातावरण, युवाहरुलाई सारीरिक सुगठन, योग्यता क्षमता अनुसारको रोजगारी, उद्योग कलकारखानामा सुरक्षित रोजगारी, समाजमा रहेका महिला, दलित, अपांग, सीमान्तीकृत, अल्पसंख्यक र गरीबीको रेखामुनीका समुदायलाई स्थानीय सरकारको अनुभूति हुने गरी अवसरहरुको सिर्जना र त्यसको माध्यमबाट सशक्तीकरण र समावेशीकरणको वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
- **न्याय सम्पादनः** स्थानीय तहलाई दिइएको न्याय सम्पादनको जिम्मेवारीको व्यवस्थापन मिलाइनेछ । उपमेयरज्यूको संयोजकत्वमा बन्ने न्यायिक समितिलाई पूर्णता दिई क्षेत्राधिकारभित्रको न्यायसम्पादन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- **सूचना तथा प्रविधि:** आजको युग सूचना प्रविधिको युग हो र अब हामी डिजिटल प्रविधिको चरणमाछौं । वेबसाइट र सामाजिक सञ्जालको प्रवाहले सूचना तथा संचारको विस्तार र महत्व बढाएको छ । हातहातमा मोबाइल, घरघरमा वाइफाई र सञ्चारका अन्य माध्यमहरुको विकासले सूचना, विकास र समृद्धिको प्रवाहीकरण तीव्र बनेको छ । उपमहानगर र नागरिकवीच छोटो र जीवन्त सम्पर्क र सहकार्य स्थापित गरिनेछ । फ्रिवाइफाई जोन, आइटी पार्क र अन्य माध्यमबाट प्रविधिको स्थानीयकरण गर्ने र त्यसमार्फत विकासलाई दीगो र प्रभावकारी बनाउन ध्यान दिन

सकिनेछ । उपमहानगरमा प्रत्येक नागरिक परिवारको विवरण अनलाइन राख्ने र उनीहरुलाई विद्युतीय रूपमा जोड्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

- **बिपत्त व्यवस्थापन:** उपमहानगरभित्र प्राकृतिक प्रकोपलगायत सम्भावित विपतहरुको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक रणनीति र स्रोतको संयोजन गरिनेछ ।
- **जैविक विविधता, प्राकृतिक स्रोतहरुको सम्बद्धन र नगर वन:** जीवन र जगतको निरन्तरताका लागि जैविक विविधता अनिवार्य छ । त्यसका लागि प्राकृतिक स्रोतहरुको सम्बद्धनमा ध्यान दिइनेछ । राष्ट्रिय वन, सामुदायिक वन र साभेदारी वनको सम्बद्धन गरिनेछ । सार्वजनिक जमिनहरुमा नगर वनको विकासगरिनेछ । वृक्षारोपण र संरक्षणका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ । निजी तथा कवुलीयत वनहरुमा जडिबुटी र उन्नत जातका विरुवाहरुको व्यवस्थापन गरी आयआर्जनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- **महिला सशक्तीकरण:** महिलाहरुलाई राज्य र समाजका हर क्षेत्रमा प्राथमिकतामा राखिएजसरी उपमहानगर र सोअन्तरगतका संरचनाहरुमार्फत उनीहरुको सशक्तीकरणमा ध्यान दिइनेछ । सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । एकल महिला सामाजिक सुरक्षा र क्षमता अभिवृद्धिमा ध्यान दिइनेछ । महिलाहरु विशेषतः मधेशी, थारु, दलित, धांगड तथा सीमान्तीकृत समुदायका छोरी बुहारीहरुलाई समाजका हरक्षेत्रमा अग्रभागमा ल्याउनका लागि अवसर र जिम्मेवारीको व्यवस्थापन गरिनेछ । मातृशिशु स्याहारलाई थप प्रवर्द्धन गर्नुका साथै चेलिबेटी बेचबिखन, महिलाहिंसा, दाइजोलगायत सबै प्रकारका बेथितिहरुलाई शुन्यसहनशिलता बनाउनेतरफ ध्यान दिइनेछ ।
- **जेष्ठ नागरिक:** समाजमा रहेका जेष्ठ नागरिकहरुको सम्मानमा ध्यान दिइनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता घरैमा पुर्याउनका लागि संयन्त्र निर्माण गरिनेछ । उनीहरुको स्वास्थ्यपरीक्षण र औषधि व्यवस्थापनका लागि ध्यान दिइनेछ । ८४ वर्ष पुरोका नागरिकहरुलाई चौरासी विशेष सम्मानको व्यवस्था मिलाइनेछ । जेष्ठ नागरिक पार्क र वृद्धाश्रमको लागि सहजीकरण गरिनेछ ।
- **उपमहानगरभित्र रहेका विभिन्न विधामा योगदान पुर्याएका नागरिकहरुको विभिन्न अवसरमा सम्मानको व्यवस्था मिलाइनेछ ।**
- **जनजाती विशेष कार्यक्रम:** यो उपमहानगर बहुजातीय, बहुधार्मिक, बहुभाषिक र बहुसांस्कृतिक स्थलहो । उपमहानगरभित्रका विभिन्न जाती विशेषहरुका धर्मसंस्कृति र परम्परालाई संरक्षण र सम्बद्धनका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ । भोजपुरी भाषालाई उपमहानगरमा कामकाजको भाषा बनाइएको छ, र कार्यालयमा सोका लागि हेल्पडेस्क बनाइनेछ । सबै जनजातिहरुको संस्कृति प्रतिविम्ब हुने गरी जनजाति संग्रहालय बनाइनेछ ।
- **दलित र गरीबका लागि आवास कार्यक्रम:** उपमहानगरभित्र प्रत्येक वडामा रहेका दलित र गरीबका लागि आवास सुधार सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । ती समुदायका आवास

सुधारका लागि आवश्यक सुधारका कार्यहरु अघि वढाइनेछ । केन्द्र, प्रदेश तथा दातृनिकायहरुसँग समन्वय गरेर आवास निर्माण र नमूनाबस्ती निर्माणका लागि पहल र सहकार्य गरिनेछ ।

- कृषि तथा पशुपालनको तीव्र व्यवसायीकरण: यो उपमहानगर कृषि तथा पशुपालनको हिसावले उर्वर छ । कृषि तथा पशुपालनमा यान्त्रीकीकरण र व्यवसायीकरणमार्फत उत्पादन क्षमता वृद्धि गरिनेछ । सिचाई, मल, वीउबिजन, प्रविधि र बजारको उचित संयोजन गरी व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा युवा तथा महिलालाई आकर्षित गरिनेछ । सहकारी तथा कृषक समूहमार्फत सामुहिक खेती तथा पशुपालनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ र पूँजीगत तथा अन्य अनुदानको संयोजन गरिनेछ । किसानहरुको जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउन सकिनेछ र उपमहानगरवासीको समृद्धिको प्रमुख आधार कृषि तथा पशुपालन हो ।
- व्यवसायिक, पेशागत र सामुदायिक संगठनहरुको सशक्तीकरण: उपमहानगरभित्र रहने नगर उद्योग बाणिज्य संघ, पेशागत संगठनहरु, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संगठनहरुको सशक्तीकरणमा जोड दिइनेछ । ती संगठनहरुको साभेदारीमा उपमहानगरका विभिन्न कामको सहजीकरण गरिनेछ ।
- उपयुक्त व्यवसायिक वातावरण र सुरक्षित श्रमजीवन: यो उपमहानगर औद्योगिक कोरिडोर र विशेष आर्थिक क्षेत्रको कारण पर्याप्त रोजगारी अवसर सिर्जना हुने स्थल हो । उद्योग व्यवसायमा व्यवस्थापन र कर्मचारी तथा मजदुरवीच सम्बन्ध सकारात्मक हुनुपर्दछ । उद्योगहरुमा सुरक्षित र अनुशासित श्रमको वातावरण निर्माणको सहजीकरण गरिनेछ ।
- सचेत, नैतिकवान र सामाजिक न्यायसहितको समतामूलक समाज: उपमहानगरमा समतामूलक र चेतनशिल समाज निर्माणका लागि नागरिकको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाइनेछ । विकास र सामाजिक न्यायमा समुदायको स्वामित्व स्थापित गरिनेछ । समतामूलक एवम् लोकतान्त्रिक मूल्यमान्यतामा आधारित समाजवादोन्मुख समाजनिर्माणका लागि आवश्यक नीतिहरु बनाई लागु गरिनेछ ।
- दमकल, बसपार्क, ल्याण्डफिल्डसाइड र अन्य व्यवस्थापन: उमहानगरका लागि आवश्यक दमकल, बसपार्क, ल्याण्डफिल्डसाइड, टाउनहल, सार्वजनिक शौचालय, एम्बुलेन्स, बाल उचानगृहहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ । एक समृद्ध महानगरका लागि आवश्यक अन्य सूचकहरु, सोतसाधनहरुको उचित संयोजन गरिनेछ ।
- विविध: अपाङ्ग, एकलमहिला र अन्य विशिष्टीकृत समुदायको हितका लागि आवश्यक कामहरुको संयोजन गरिनेछ । हामीले सिमरामा अपाङ्गमैत्री बाटो निर्माण गर्ने र नेपाल अपाङ्ग सेवा संघको सेवा विस्तार र सुदृढीकरणका लागि पूँजीगत अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाएका छौं । अल्पसंख्यक र सीमान्तीकृत समुदायको हितका लागि कामहरुमा ध्यान दिइनेछ ।
- उपमहानगर विकास र सेवाका लागि पर्याप्त आयस्रोत संयोजन: उपमहानगरको तीव्र भौतिक पूर्वाधार विकास र सेवासुविधाको प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने पर्याप्त आयस्रोतको संयोजन गरिनेछ । केन्द्र तथा प्रदेशको अनुदान वृद्धि गर्नका लागि पहल गर्ने र आन्तरिक आयस्रोतहरु फराकिलो बनाउनका लागि ध्यानदिइनेछ । आगामी दिनमा सहुलियत दरका

आधारमा एकीकृत सम्पत्ति कर लागु गरिनेछ र समग्र कर प्रणाली वैज्ञानिक र प्रगतिशिल बनाइनेछ ।

- उपमहानगरको विकासका लागि केन्द्र, प्रदेश तह, छिमेकी स्थानीय तह र अन्य निकायको सकारात्मक र विशेष भूमिकाको अपेक्षा गर्दछौं । सोका लागि राज्य र समाजका सबै क्षेत्रसंग संहकार्य गरेर अघि बढिनेछ । आन्तरिक आयस्रोत प्रवर्द्धनमा उद्योगी व्यवसायी र सबै नागरिकहरुको यथोचित योगदानको अपिल गर्दछौं । यहांको भौतिक पूर्वाधार, मानवविकास र अन्य विषयगत कामका लागि विदेशी तथा स्वदेशी स्थानीय तहहरुसंग सम्बन्ध स्थापित गरिनेछ । उपमहानगरलाई समग्र विकासको पथमा अघि बढाउन सहयोगका लागि दातृनिकायहरु, अन्तरराष्ट्रिय तथा स्थानीय गैरसरकारी तथा सामाजिक संघसंस्थाहरुलाई हार्दिक आह्वानसमेत गर्दछौं ।
- यीनै नीति तथा कार्यक्रमहरुको आधारमा आ. व. २०७४।०७५ का लागि कुल करीब ८४ करोड पचास लाख रुपैयाको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम उपमेयरश्री सरस्वती चौधरी र सोको विस्तृत विवरण एवम् आवश्यक ऐन नियम कानूनहरु प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री रामकृष्ण उप्रेतीले प्रस्तुत गर्नु हुनेछ । आगामी दिनमा यी नीति तथा कार्यक्रमको अधीनमा रही हाम्रा समग्र कामकारवाहीहरु अघि बढनेछन र बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुनेछ । साथै केन्द्र तथा प्रदेश र अन्य निकायबाट आवश्यक बजेट र स्रोत परिचालनमा ध्यान दिइनेछ ।
- अन्त्यमा, उपमहानगरलाई तीव्र आर्थिक विकाससंगै समृद्ध मेघासिटीको केन्द्र र महानगरको आधारशिला खडा गर्ने महाअभियानलाई सफल बनाउन उपमहानगरबासी र बाहिर रहनुहुने समस्त बुवाआमा, दाजुभाइ, दिदीबहिनीहरुलाई हार्दिक अपिल गर्दछौं । साथै यो महाअभियानमा सहयोगका लागि समस्त उद्योगी व्यवसायी, पेशाकर्मीहरु, सञ्चारकर्मीहरु र संघसंस्थाहरुलाई हार्दिक अपिल गर्दछौं ।

३० कातिक २०७४

डा. कृष्ण पौडेल

नगरप्रमुख